

ה"ת 48192/05/14 - אורי ספירו נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בירושלים

ה"ת 48192-05-14

בפני כב' השופטת מרים ליפשיץ-פריבס
המבקש אורי ספירו
נגד מדינת ישראל
המשיבה

החלטה

1. הבקשה שבפני היא להורות על החזרת תפוס שנתפס בהתאם להוראות סעיפים 32 ו-34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] התשכ"ט-1969 (להלן "הפקודה") וסעיפים 21 ו-27 לחוק איסור הלבנת הון, התשס"א-2001 (להלן "החוק").

2. ביום 14.3.14 נתפסו בידי ילוז יוסף (להלן "ילוז") בכניסתו לארץ 91 יהלומים מבלי שהצהיר עליהם במכס כמתחייב בחוק. בכלל הרכוש שנתפס היו 9 יהלומים שהמבקש טוען ששייכים לו (להלן "היהלומים") וביקש להורות על השבתם לידי, בהיעדר מעורבות שלו בביצוע העבירות המיוחסות לילוז והיעדר זכות כלשהי של ילוז ביהלומים. לטענתו, הוא מסר את היהלומים לילוז עימו הוא עמד בקשרי עבודה על מנת שיפעל למכירתם בחו"ל. לטענת המבקש, טרם ייצא היהלומים הוא הגיש מסמכים לחברות שילוח ודאג לבטח את היהלומים וכן הועבר דיווח על המשלוח לרשויות (נספחים ג'-ה' לבקשה). בנסבות אלו היעדר הצהרה של ילוז על החזרת היהלומים גרמה לו נזק שכן ימנע ממנו קיזוז חיובי בגין הייצוא מה שמלמד על היעדר מעורבות שלו בפעולותיו של ילוז.

בנוסף טען המבקש כי היהלומים מצויים בידו בקוגסיגנציה מחברות אחרות, מחברה אחת ואחד מחברה אחרת (נספח ה' ו' לבקשה).

בנסיבות אלו ובחלוף פרק זמן ארוך ממועד התפיסה בקש המבקש להורות על השבת היהלומים לידי.

3. מנגד טענה המשיבה כי בכוונתה להגיש כתב אישום בגין הברחה, הלבנת הון ועבירות מע"מ בהכנסת היהלומים לארץ ללא רישום כיבוא כמתחייב ולבקש על חילוטם בגמר ההלילי הפלילי בגין עבירת המקור, על פי חוק איסור הלבנת הון.

ילוז, העריך את שווי היהלומים במחיר נמוך בהרבה משווי האמיתי והודה כי המחירים בחשבונית פיקטיביים וכן הוא לא הוכיח את מקור היהלומים ומחירם האמיתי. ילוז קבל תלושי שכר פיקטיביים מהמבקש על מנת לאפשר לו לבצע פעילות עסקית ללא פיקוח של רשויות המכס ובטוח לאומי ואין למבקש להלין אלא על ילוז, בגין תפיסת היהלומים משלא הצהיר עליהם במכס.

החקירה של הברחת היהלומים למדינת ישראל סבוכה וטעונה בירור ובחינה של טענות המבקש על כך שהיהלומים שייכים לו במנהל היהלומים ובבורסה ליהלומים וכן יש לבצע פעולות משלימות משהועבר חומר החקירה לטיפול הפרקליטות לגיבוש כתב אישום.

4. ביום 30.3.14 ניתן צו תפיסה למשך שישה חודשים ובהחלטה בערר שהגיש ילוז קבע כב' השופט א' רומנוב בהחלטה מיום 26.5.14 שיש להחיש את פעולות החקירה והורה לקצר את תקופת התפיסה למשך 4 חודשים אם לא יוגש כתב אישום נגד ילוז עד יום 14.7.14 ואם לא תוגש ותיעתר בקשה להאריך את תוקף התפיסה, בבית משפט השלום מעבר לאותו מועד המבקש הגיש את בקשתו להחזרת התפוס ביום 26.5.14 ונקבע דיון במעמד הצדדים ליום 29.5.14 מועד בו הוגשה גם תגובת המשיבה לבקשה. ביני לביני הגיש המבקש בקשות לדחיית מועד הדיון לרבות דיון שנקבע ליום 15.7.14 הוא המועד בו היה על המשיבה להחזיר את התפוס לילו כמובא לעיל והדיון נדחה ליום 20.7.14 לאחר שלא עלה יפה מו"מ בין הצדדים בנוגע לתפוס.

5. המבקש טען בפתח הדיון כי בהיעדר הארכה של צו התפיסה החל מיום 14.7.14 ומשלא הוגש כתב אישום אין תוקף לתפיסה ויש להורות על החזרת התפוס. טענה זו דינה להידחות שכן דחיית המועד שנקבע קודם למועד שנקבע להחזרת התפוס לילו לפי ההחלטה בערר, היתה בהסכמה וחשוב מכך, לבקשת המבקש מה שמלמד על הסכמה להארכת התפיסה עד מועד החלטה בבקשה בפרט משנמנע המבקש מלקדם את ההליך (ראו החלטות מיום 5.6.14, 18.6.14 ו-14.7.14). בנסבות אלו, אין להורות על החזרת התפוס בשל אי הארכת הצו ושונים הדברים מבש"פ 6686/99 עובדיה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 462, 470 שם חלפה תקופת התפיסה של 180 יום לפי הפקודה מבלי שהוגשה בקשה להארכתה.

6. מעיון בנספחים ב'ד לבקשה ובחומר החקירה עולה לכאורה כי ניתן להבחין בין היהלומים שהמבקש טוען להיותם שייכים לו ונמסרו לילו ובין יהלומים רבים אחרים שנתפסו בידי ילוז (הודעה 11/05/14 שורה 33 והודעה מיום 12/05/14 שורות 26-27). עניין שווים המוערך של היהלומים יש בו כדי לבסס חשד סביר לקיומה של עבירה לפי חוק איסור הלבנת הון (ראו עמ' 4 להודעה מיום 12/05/14); הסכום שנירשם ברישומון והצהרה מיום 14.3.14 על הערכת שווי היהלומים; הודעה מיום 1.6.14 עמ' 3 שורות 27-29).

7. כך גם עניין מעמדו של ילוז ביחסיו עם המבקש שלדידו הוא עובד שכיר שלו טעון בחינה אל מול מערכת היחסים הכספית ביניהם כפי שעולה מההודעות אליהן הפניתי לעיל ועם הודעות של אחרים (ראו הודעות מיום 24.6.14 ו-3.7.14 וכן התנהלות עליה ניתן ללמוד מהודעה מיום 16.3.14 עמ' 3-4).

8. בכל האמור אני קובעת כי קיים חומר חקירה המקים חשד סביר ברף ראייתי נמוך לביצוע עבירה לפי חוק איסור הלבנת הון. בשים לב לפעולות חקירה המתכננות ובכלל זה זיהוי היהלומים עליהן דווח ליצוא אם הם היהלומים שנתפסו, מקורם ושוויים, יש בסיס לתפיסה של היהלומים מכוח עבירת המקור לפי חוק איסור הלבנת הון שבגינה יתבקש חילוט ככל שהחקירה תבשיל לכדי כתב אישום (ע"פ

4496/04 מחג'נה נ' מדינת ישראל , ניתן 11.9.05 , בש"פ 6817/07 מדינת ישראל נ' יוסף סיטבון ואח' וראו בהפניה שם למאמר של יעל גרוסמן ורוני בלקינד איסור הלבנת הון להלכה ולמעשה 162 (2003).

9. בצוע עבירה לפי חוק אסור הלבנת הון עשוי להביא לחלוט אך בה בשעה יש להידרש לשאלת איזון האינטרסים בין זכות קניין לכאורה של המבקש ביהלומים ובין כוונת המשיבה לבקש בסופו של הליך חילוט היהולמים ככל שהחקירה תבשיל לכדי כתב אישום. על כך מצינו בש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל: "... תפיסת חפץ לצורך חילוטו מאחר שהוכתם בכתם עבירה, בין כיוון ששימש לביצוע העבירה, בין שניתן כשכר בעד ביצועה, ובין שניתן כאמצעי לביצועה, צופה פני עתיד ההליך המשפטי וסיומו. תפיסה זו מיועדת לאפשר למערכת אכיפת החוק לממש את סמכות הענישה שניתנה בידי בית המשפט לחלט חפץ הקשור בעבירה במסגרת העונש הנגזר על העבריין, ומשקפת את גישת המחוקק לפיה פגיעה בזכות הקנין לגבי חפץ שהוכתם בעבירה מבטאת עונש ראוי בנסיבות מתאימות. שאלה היא, באלו נסיבות החזקתו של תפוס בידי המשטרה לתכלית זו היא ראויה, ובאלו תנאים ראוי לשחררו, כדי להבטיח שלא תסוכל יכולתו של בית המשפט, בבוא העת, להורות על חילוטו..." (ראו גם בש"פ 9469/09 זיאדנה נ' מדינת ישראל).

בבש"פ 7715/97 חג'ג' נ' מדינת ישראל ואח' פ"ד נב (1) 14, 17 נקבע כי נטילת רכושו של

אדם היא פגיעה בקניינו ותיעשה כאמצעי אחרון בהיותו אמצעי דרסטי "בהיעדר אמצעים

חלופיים להבטחת אותה תכלית. כך יש לעשות בהשראת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו

וכך יש לעשות על-פי עיקרון המידתיות המקובל עלינו..."

בהתאם לאמור, יש להבטיח איזון ראוי בין ההגנה על זכות הקניין לבין האינטרס הציבורי

כפי שמצינו בבש"פ 6686/99 אליהו עובדיה נ' מדינת ישראל , פ"ד נ"ד (3) 464, 471-470 :

"תפיסת חפצים והחזקתם בידי המשטרה וכן חילוטם על ידי בית המשפט נבחנת לאור

תכליתן של הוראות הדין הרלבנטי, הזכויות המהותיות והאינטרסים השונים המשמשים

בזירה. כל זאת במסגרת העקרונות הכלליים של השיטה. בכל מקרה יש לערוך איזון ראוי

בין ההגנה על הזכות הקניינית של הפרט לבין האינטרס הציבורי שבמניעת ביצוע עבירות

בעזרת חפצים המאפשרים את ביצועם" ובעניינינו, לצורך חילוטם. יישום העקרונות

שנקבעו כמובא לעיל לאור מהות התפוסים בעת שאין מדובר בחפצים שמעצם טיבם וטבעם

אסורים להחזקה אין למנוע מהמבקש להשתמש בהם למטרה החוקית להם נועדו.

10. בבחינת איזון האינטרסים כמובא לעיל, ערה אני להתארכות החקירה ממועד התפיסה עד היום אך יש לקח בחשבון כי ממועד התפיסה הועברו לעיון המשיבה מסמכים ע"י ילוז טיפין ובדיקת היהלומים ומקורם גם היא גרמה להתארכות כניטען ע"י המשיבה. בה בעת, על המשיבה להחיש את פעולותיה על מנת שלא להאריך מעבר לנדרש את התפיסה ולא השתכנעתי כי פעלה בזריזות בהתאם לסמכויות הנתונות בידה להחיש את החקירה.

11. סיכומי של דבר אני מורה כי ככל שלא יוגש כתב אישום עד יום 1.9.14 יוחזרו תשעת היהלומים ביום 2.9.14 בכפוף לתנאים הבאים:

1. המבקש יעמיד ערבות בנקאית לתקופה של שלושה חודשים מהיום ע"ס של 400,000 ₪.

2. המבקש יחתום על התחייבות עצמית בסך של 500,000 ש"ח ויעמיד שני ערבים שיחתמו על ערבות בסך של 250,000 ש"ח כל אחד.

3. הערבויות וההפקדה ניתנות להבטחת חילוט שווי היהלומים מבלי שאדרש בשלב זה להערכת שווים האמיתית. בהתאם לתוצאות החקירה ושאלת הבשלתה לכדי כתב אישום, יהיה בידי הצדדים לפנות בבקשה בנוגע לתפיסה ולתנאי השחרור.

עותק ישלח לצדדים.

ניתנה היום, כ"ו תמוז תשע"ד, 24 יולי 2014, בהעדר הצדדים.